

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
Национално тело за акредитацију
и обезбеђење квалитета
у високом образовању
Комисија за акредитацију
и проверу квалитета
Број: 612-00-00056/3/2023-03
Датум: 25.07.2023. године
Булевар Михајла Пупина 2
Београд

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
Академија струковних студија Шабац
Број: 01/310-1/2023
Датум: 09.10.2023 год.
Ш А Б А Ц

На основу члана 21. став 1. тачка 1) Закона о високом образовању („Службени гласник РС” бр. 88/17, 73/18, 27/18 - др. закон, 67/19, 6/20 - др. закони, 11/21-Аутентично тумачење, 67/21 – др. закон и 67/21) Комисија за акредитацију и проверу квалитета, на седници одржаној 25.07.2023. године, донела је

РЕШЕЊЕ

о акредитацији студијског програма

Утврђује се да Академија струковних студија Шабац (Одсек за пољопривредно-пословне студије и туризам), са седиштем у Шапцу, у улици Добропољска 5, 15000 Шабац, ПИБ: 111788062, Матични број: 17922734, испуњава прописане стандарде за акредитацију студијског програма **основних струковних студија (ОСС) „Агрономија”**, у оквиру образовно-научног поља Техничко-технолошких наука и научне области Биотехничке науке, за упис **25 (двадесет пет) студената** у прву годину у седишту Установе, са називом дипломе **Струковни инжењер пољопривреде**, за извођење наставе на српском језику.

На основу овог решења, Национално тело за акредитацију и обезбеђење квалитета у високом образовању издаће уверење о акредитацији студијског програма из става 1. овог решења.

Образложење

Високошколска установа Академија струковних студија Шабац (Одсек за пољопривредно-пословне студије и туризам) (у даљем тексту: ВШУ), са седиштем у Шапцу, у улици Добропољска 5, 15000 Шабац, је дана 17.03.2023. године поднела Захтев за акредитацију студијског програма **основних струковних студија (ОСС) „Агрономија”**, у даљем тексту: СП, под бројем 612-00-00056/2023-03.

У складу са чланом 21. став 2. тачка 1) Закона о високом образовању, Комисија за акредитацију и проверу квалитета (у даљем тексту: Комисија) образовала је поткомисију за образовно-научно поље Техничко-технолошких наука (у даљем тексту: Поткомисија) ради утврђивања чињеница од значаја за доношење одлука о Захтеву за акредитацију.

Комисија је на седници одржаној 28.03.2023. године усвојила предлог Поткомисије за образовно-научно поље Техничко-технолошке науке (у даљем тексту: Поткомисија) за именовање Рецензентске комисије која је именована Одлуком директора Националног тела за акредитацију и обезбеђење квалитета у високом образовању, број 612-01-000363/2023-01 од 28.03.2023. године.

Рецензентска комисија (у даљем тексту: РК) утврдила је чињенице од значаја за доношење одлуке о акредитацији СП увидом у поднету документацију и непосредним увидом у рад ВШУ. РК је дана 02.06.2023. године посетила ВШУ и након посете сачинила коначни Извештај на српском и сажетак на енглеском језику, који укључује и оправдане примедбе ВШУ, као и оцену квалитета анализираног СП, и поднела га је Поткомисији на разматрање. На основу Извештаја РК, Поткомисија је утврдила предлог одлуке о акредитацији СП (у даљем тексту: Предлог) у коме је констатовала да су испуњени стандарди за акредитацију прописани Правилником о стандардима и поступку за акредитацију студијских програма („Службени гласник РС”, бр. 13/19, 1/21 и 19/21) и предложила је Комисији да донесе решење о акредитацији студијског програма **основних струковних студија (ОСС) „Агрономија”**.

На основу Извештаја РК, Предлога Поткомисије и увида у поднету документацију за акредитацију СП, констатовано је да је ВШУ доставила потребну документацију за акредитацију и утврђена је испуњеност прописаних стандарда за акредитацију СП, сваког појединачно, што је документовано релевантним чињеницама, и то:

Стандард 1: Структура студијског програма

Студијски програм Агрономија са два модула (Биљна производња и Зоотехника) настао је на темељима данашње Биотехнологије чија су претеча два базична студијска програма, Ратарство и Сточарство, који егзистирају од 1960. године, тј. од оснивања високошколске установе.

Увидом у Захтев за акредитацију и достављену документацију Академије струковних студија Шабац, РК је констатовала да се студијски програм *основних струковних студија Агрономија* први пут акредитује, у трајању од три године (6 семестара) и са предвиђених 25 студената за упис у прву годину (75 студената укупно). СП припада техничко-технолошком пољу (биотехничке науке) и конципиран је да студенту омогући излазно звање Струковни инжењер пољопривреде.

Студијски програм формиран је у складу са Законом о високом образовању и стандардима о акредитацији.

Основне струковне студије Агрономије трају 3 године (6 семестара). Студијски програм је подељен на два модула: Биљна производња и Зоотехника. Студенти се опредељују за један од два модула;

У структури студијског програма на основним струковним студијама СП Агрономија са два модула (Биљна производња и Зоотехника) заступљене су одговарајуће групе предмета у односу на укупан број ЕСП бодова и то опште-образовни 16,67%, стручни 40,83% и стручно- апликативни предмети 42,50%, што је у складу са препорукама (општеобразовни - око 15%, стручни - око 40%, и стручно-апликативни - око 45%).

Курикулум новог студијског програма ОСС Агрономија конципиран је тако да

на оба модула има укупно по 32 предмета од чега је 25 или 26 обавезних предмета (зависно од модула) и 6 изборних блокова, са укупно 13-14 понуђених предмета (зависно од модула), стручне праксе и завршног рада. Фактор изборности на студијском програму износи 21,94% и у складу је са захтевом стандарда.

Испуњен је услов да активна настава мора бити заступљена са најмање 600 часова годишње. Часови активне наставе у току недеље су равномерно распоређени по семестрима. Просечно оптерећење студената активном наставом у току недеље износи 21 час по семестру (најмање 20 и највише 23). Основне струковне студије имају укупно 180 ЕСПБ бодова током свих 6 семестара. Свака година има 60 ЕСПБ бодова, а број ЕСПБ бодова је равномерно распоређен по семестрима.

Опис Стандарда 1. садржи опис структуре и садржаја студијског програма са методама извођења наставе, условима уписа, циљевима и исходима. Рецензентска комисија закључује да је *Стандард 1. Структура студијског програма* у погледу елемента студијског програма предвиђених законом, предвиђеног број ЕСП бодова и контроле квалитета задовољен.

Стандард 4 из Извештаја о самовредновању и оцени квалитета: Квалитет студијског програма – Самовредновање (Стандард 4) за СП Агрономија није рађено јер је студијски програм ОСС Агрономија нов.

ВУ је доставила Извештај о самовредновању (Прилог 11,1 *Извештај о самовредновању и оцени квалитета Академије струковних студија Шабац 2019/2020 – 2021/2022*) и *Стратегију обезбеђења квалитета* (Прилог 11.2 од 22.03.2021. године) Академије струковних студија Шабац у којој су предвиђене одговарајуће мере за унапређење наставног процеса на Академији и на свим студијским програмима. У Стратегији дате су полазне основе, циљеви, мере и акциони план за праћење и обезбеђење квалитета наставе.

Увидом у Извештај о самовредновању и оцени квалитета може се констатовати да у процесу праћења квалитета студијских програма, Академија струковних студија Шабац, редовно и систематски проверава и, по потреби, изнова одређује: циљеве студијског програма и њихову усклађеност са основним задацима и циљевима Академије; структуру и садржај студијског програма у погледу односа општеобразовних, стручних, стручно-апликативних, уметничких и теоријско-уметничких дисциплина; радно оптерећење студената мерено ЕСПБ; исходе и стручност које добијају студенти када заврше студије и могућности запошљавања и даљег школовања. Академија струковних студија Шабац је остварила циљеве и испунила захтеве постављене Стандардом 4.

Прилог 1.1 - Публикација установе (<https://www.akademijasabac.edu.rs>) - рецензентска комисија је констатовала да је веб сајт Академије струковних студија Шабац веома прегледан, садржајан и да пружа могућности студентима да стекну све потребне информације које се односе на студирање

Стандард је испуњен.

Стандард 2: Сврха студијског програма

Рецензентска комисија на основу описа стандарда и увида у распоред предмета по семестрима и годинама студија (Табела 5.1) а посебно на основу детаљне анализе спецификација предмета (Табела 5.2) је оценила да је сврха СП Агрономија у складу са основним задацима и циљевима ВУ који су видљиви на веб страници <http://www.akademijasabac.edu.rs/misija-vizija/>. СП обезбеђује струковним инжењерима пољопривреде стицање компетиција и квалификација у области биљне и сточарске производње. Студијски програм је конципиран и прилагођен тако да кроз два модула, Биљна производња и Зоотехника, усмерава, пружа и обезбеђује нова знања и вештине,

као и информације за суочавање са изазовима будућности у биљној производњи и у гајењу домаћих животиња, као најзначајнијим гранама пољопривредне производње у Србији.

Модул Биљна производња има фокус на ратарству и повртарству, као и на воћарској и виноградарској производњи.

Модул Зоотехника обухвата говедарство, овчарство и козарство, свињарство, коњарство, живинарство, рибарство, пчеларство, животиње из неконвенционалне сточарске производње, као и ловну привреду.

Приоритет студијског програма је припрема студената за радне и производне послове у биљној и сточарској производњи, као и у различитим областима пословања у пољопривредној индустрији. Квалификовани кадрови ће допринети стратешком развоју пољопривреде и побољшању пољопривредне праксе.

Стандард је испуњен.

Стандард 3: Циљеви студијског програма

Циљеви СП ОСС Агрономија су јасно и прецизно дефинисани, и усклађени са захтевима струке као и са захтевима ВУ. Кроз своја два модула Биљна производња и Зоотехника омогућавају студентима:

-Стицање теоријских знања и неопходних практичних вештина из области биљне и сточарске производње (теоријско и практично учење);

-Стицање практичних вештина корисних за управљање на фармама, приватизованим пољопривредним компанијама, породичним газдинствима и биљном производњом (што ствара шансу за запослење у контакту са послодавцима из праксе);

-Развијање способности тимског рада и стицање организацијских вештина;

-Стицање знања која ће студентима као будућим инжењерима омогућити да повећају приносе, односно производњу квалитетних сточарских производа, применом најновијих технологија, уз поштовање принципа максималног очувања животне средине.

-Стицање знања и стручно усавршавање за наставак мастер струковних студија у подручју агрономије и сродних дисциплина.

На сајт Академије и Одсека за пољопривредно-пословне студије и туризам (<http://www.vpssa.edu.rs/?p=19035>) постављене су информације за нов студијски програм Агрономија у процесу акредитације. Постављена документа на увид јавности су: Структура студијског програма, Сврха студијског програма, Циљеви студијског програма, Курикулум ЗТ и Курикулум БП.

Стандард је испуњен.

Стандард 4: Компетенције дипломираних студената

Рецензентска комисија је констатовала да је подносилац захтева истакао опште и предметно специфичне компетенције које студент стиче похађањем СП у обухвату акредитације.

Студенти студијског програма Агрономија у току студирања стичу опште способности као што су: компетенције и квалификације за анализу и решавање реалних практичних проблема у областима биљне и сточарске производње као и решавање њихових последица; развој комуникационих способности, способност критичког и самокритичког мишљења; сарадња са ужим социјалним и међународним окружењем и др.

С обзиром на мултидисциплинарност студијског програма, студенти стичу и способност повезивања основних знања из различитих области биолошких, биотехничких и инжењерских дисциплина.

Струковни инжењери пољопривреде су компетентни и квалификовани да решавају реалне проблеме из праксе али и да наставе своју едукацију у виду школовања на мастер струковним студијама из области агрономије. Инжењерима се пружа могућност запослења у приватном сектору, на пољопривредним газдинствима, у компанијама које се баве производњом, прометом и прерадом пољопривредних производа.

По завршетку студија, студент стиче следеће предметно-специфичне компетенције (у зависности од одабраног модула студија): знања из основних научних области неопходних за специфично стручно и научно усавршавање, компетенције у узгоју ратарских и повртарских биљака, као и воћарства и виноградарства, познавање принципа биологије, анатомије, физиологије, опште патологије биљака и животиња, познавање утицаја биљне производње на животну средину, компетенције у одгајивању домаћих и гајених животиња, компетенције у исхрани и узгоју домаћих и гајених животиња, познавање утицаја сточарских фарми на животну средину, познавање репродуктивних аспеката, обављање послова у планирању активности у јединицама државне и локалне самоуправе у домену биљне и сточарске производње, способност коришћења енглеског језика у специфичној области компетенција и размене општих информација.

Студент који заврши овај студијски програм основних струковних студија, у трајању од 3 године (6 семестара) и оствари 180 ЕСПБ (бодова), стиче право на академски назив струковни инжењер пољопривреде.

За стандард 4 достављен Прилог 4.1.Додатак дипломи. Модул 1 (Биљна производња), Модул 2 (Зоотехника) који је попуњен у складу са упутством за припрему документације за акредитацију и у складу са Правилником о листи стручних, академских и научних назива.

Стандард је испуњен.

Стандард 5: Курикулум

Подносилац захтева за акредитацију СП Агрономија Академија струковних студија Шабац у оквиру стандарда 5 доставила је два прилога: прилог 5.1. *Књига предмета за модуле биљна производња и зоотехника*, као и Прилог 5.2. *Одлуку о усвајању СП*. Такође, достављен је и *Извештај о параметрима студијског програма*.

Студијски програм ОСС Агрономија траје 6 семестра, односно 3 године, и носи 180 ЕСПБ, и има два модула, модул Биљна производња и модул Зоотехника.

На основу увида у документацију РК комисија констатује да СП задовољава критеријум у погледу ЕСП бодова, при чему је укупан број кредита на СП и на сваком од модула укупно 180. На модулу Биљна производња има укупно 32 предмета, од којих је 26 обавезних предмета и 6 изборних блокова. У изборним блоковима 1 и 6 бира се један од понуђена три предмета, односно у блоковима 2-5 бира се један од понуђена два предмета. Такође, постоје и три обавезне праксе, радна пракса у IV семестру, производна пракса у V семестру и технолошко- организациона пракса у VI семестру, као и обавезни Предмет завршног рада и сам Завршни рад. На модулу Зоотехника има укупно 31 предмет, од којих је 25 обавезних предмета и 6 изборних блокова. У изборним блоковима 1 и 6 бира се један од понуђена три предмета, односно у блоковима 2-5 бира се један од понуђена два предмета. Такође, постоје и три обавезне праксе, радна пракса у IV семестру, производна пракса у V семестру и технолошко- организациона пракса у VI семестру, као и обавезни Предмет завршног рада и сам Завршни рад.

Распоред предмета по семестрима је пажљиво одабран, тако да студенту омогућава стицање потребних знања и профилисање струковног инжењера

пољопривреде. Фонд часова је у складу са законом, и број ЕСПБ је мање више дефинисан у складу са академским нормама и укупан број ЕСПБ који студент на крају студија стиче је 180 што је у складу са законом.

Установа је у потпуности испунила стандард у вези са праксом, према упутству, поделом активности кроз три обавезне праксе: радна пракса у IV семестру, производна пракса у V семестру и технолошко-организациона пракса у VI семестру. РК је утврдила и да је ВУ испоштвала препоруке за област биотехничких наука, поље техничко-технолошко, да студенти током основних струковних студија реализују радну праксу у трајању од најмање 90 часова, производну праксу у трајању од најмање 90 часова и технолошко-организациону праксу у трајању од најмање 90 часова.

Према Закону о високом образовању студент мора имати најмање 20 ЧАН недељно што је у СП Агрономија испоштвано. Активна настава на СП Агрономија заступљена је са просечно 21,17 часова недељно на све три године студија, што износи 635,1 ЧАН годишње (21,17 x 30) и у складу је са прописом стандарда. Просечан број ЧАН на модулу биљна производња износи 21,33, што је 639,9 ЧАН на годишњем нивоу (21,33 x 30), а на модулу зоотехника 21 ЧАН, што је просечно 630 ЧАН годишње, и у складу је са прописаним.

Просечан број часова предавања је 11,42, што је у складу са прописаним да предавања чине 50-60% од укупног броја часова, а остало су вежбе и други облици активне наставе.

РК је утврдила да је на СП Агрономија завршни рад предвиђен и обавезан на оба модула и да је приказан кроз две позиције: 1. Предмет завршни рад који је у директној вези са реализацијом завршног рада и исказује се као активна настава, и позиција 2. Завршни рад који се односи на израду и одбрану и исказује се кроз остале часове. Активна настава тј. истраживачки рад исказан је као стручно-истраживачки рад (СТИР).

Обавезан завршни рад на оба модула СП Агрономија, који се вреднује са укупно 7 ЕСПБ бодова, исказан кроз две позиције бодован је одговарајућим бројем бодова и то Предмет завршног рада са 2 бода, и завршни рад са 5 бодова.

У обухвату акредитације и структури СП изборни предмети заступљени су 20 % у односу на укупан број ЕСПБ бодова на основним струковним студијама. Листа изборних предмета садржи 6 изборних блокова на оба модула студија (Биљна производња и Зоотехника). Листа изборних предмета СП садржи укупно 14 предмета на сваком од модула, при чему је испуњен услов да ВУ нуди листу са најмање двоструко већим бројем предмета у односу на број предмета који се бира.

У структури ОСС Агрономија на основним струковним студијама одговарајуће групе предмета заступљене су у задовољавајућим процентима: академско-општеобразовни предмети са 16,67%, стручни са 39,72% и стручно-апликативни са 43,61%, што је у складу са препорукама Стандарда. Према модулима, на модулу Биљна производња академско-општеобразовни предмети заступљени су 16,67%, стручни 40,00% и стручно-апликативни 43,33%, док на модулу Зоотехника академско-општеобразовни предмети чине 16,67%, стручни 39,44% и стручно-апликативни 43,89%.

Анализа прилога 5.1. *Књига предмета за модуле биљна производња и зоотехника*. Увидом у књигу предмета за модул Биљна производња и Зоотехника РК је констатовала да је начин приказа циљева и исхода предмета уједначен, прецизан и јасан. Опис сваког предмета, без обзира да ли је обавезни или изборни, садржи: назив студијског програма, назив предмета, имена наставника, статус предмета, број ЕСПБ, услов (немају сви предмети), циљ предмета, исход предмета, садржај предмета (теоријска и практична настава), препоручена литература, број часова активне наставе,

методе извођења наставе, начин провере знања (предиспитне активности и завршни испит) исказан у поесима. Садржај предмета је у складу са називом студијског програма и модула. Дата је основна и допунска литература за све предмете, која је правилно цитирана и сугерисани су научни часописи и страна литература. Начин оцењивања приказан је према препоруци стандарда за акредитацију.

Стандард је испуњен.

Стандард 6: *Квалитет, савременост и међународна усаглашеност студијског програма*

Студијски програм основних струковних студија (ОСС) Агрономија са 2 модула (Биљна производња и Зоотехника) обухвата све кључне предмете и пружа могућност студентима да усвоје најновија научна и стручна знања о биљној и сточарској производњи. Квалитет студијског програма детерминисан је чињеницом да су у њему инкорпорирана савремена стручна и научна знања из различитих сегмената биљне и сточарске производње. Студијски програм је усаглашен са другим програмима на истој високошколској установи, а упоредив је са програмима из исте области, на пољопривредним струковним (професионалним) високо образовним установама у Европи.

Овај програм је усклађен и упоредив са програмима Агрономије (Пољопривреде) са следећих установа:

-Visoko gospodarsko učilište u Križevcima-preddiplomski stručni studij Poljoprivreda,

-Agricultural University of Iceland, UGLA,

-Latvia University of Life Science and Technologies.

У прилогу 6.4. дата је табела Упоредни приказ обавезних и изборних предмета студијског програма ОСС Агрономија – модули Биљна производња и Зоотехника са компатибилним програмима. Из ове табеле се може видети да постоји значајна подударност предмета и ЕСПБ бодова, програма Агрономија са оба модула и поменутих студијских програма из земаља које пропадају европском образовном простору.

Стандард је испуњен.

Стандард 7: *Упис студената*

Број студената који се уписује на студијски програм Агрономија утврђен је на основу расположивих просторних и кадровских могућности Одсека за пољопривредно пословне студије и туризам и износи 25 студената (12 студената на модул Биљна производња, 13 студената на модул Зоотехника).

Установа је навела да зграда Одсека за пољопривредно-пословне студије и туризам на адреси Војводе Путника 56, Шабац, има 1961,81m², те задовољавају потребну површину по студенту.

У прву годину основних струковних студија може се уписати кандидат који испуњава следеће услове: да има стечено средње образовање и да је остварио одговарајући број бодова по основу успеха постигнутог у средњој школи и по основу успеха постигнутог на пријемном испиту (државној матури). Страни држављани се могу уписати на студијски програм Агрономија под истим условима као и држављани Републике Србије, уз плаћање школарине и проверу знања српског језика.

Кандидат за упис полаже пријемни испит, а редослед кандидата утврђује се на основу општег успеха постигнутог током средњег образовања и резултата постигнутих на пријемном испиту.

На пријемном испиту проверавају се знања, склоности и способности које одговарају природи студијског програма Агрономија. Пријемни испит обухвата програмске садржаје који су изучавани у средњој школи, у струци за коју кандидат конкурише. Кандидати који конкуришу за упис на студијски програм Агрономија полажу пријемни испит из биологије или хемије.

На основу мерила утврђених конкурсом, Академија сачињава ранг листе пријављених кандидата за студијски програм. Редослед кандидата за упис у прву годину основних студија утврђује се на основу резултата постигнутих на пријемном испиту (државној матури) (највише 60 бодова) и општег успеха постигнутог у средњем образовању (највише 40 бодова). Кандидат за упис може укупно освојити највише 100 бодова укупно.

Предлог конкурса за упис студената на прву годину, школске 2024/2025. године, налази се у Прилогу 7.1. овог Стандарда. Решења о именовању комисије и поткомисије за упис студената у школску 2022/2023. годину дати су у прилогу 7.2.

Услови и поступак уписа су ближе уређени Правилником о условима и поступку за упис студената Академије струковних студија Шабац, а који се налазе у Прилогу 7.3.

Стандард је испуњен.

Стандард 8: *Оцењивање и напредовање студената*

Коначна оцена студента на сваком предмету представља резултат активности и знања студента које је показао кроз предиспитне и испитне обавезе. На сваком предмету студијског програма континуирано се прати активност и знање студента на предиспитним обавезама које обухватају активно учешће на часовима наставе и вежбама, израду и одбрану семинарских радова, полагање колоквијума и тестова, као и друге активности, док се провера знања у оквиру испитних обавеза спроводи путем усменог или писменог испита. Предиспитне и испитне обавезе су дефинисане спецификацијом предмета.

Максималан број поена при оцењивању износи 100, при чему се на предиспитним обавезама, може остварити минимално 30, а максимално 70 поена. У програму сваког предмета, дефинисан је минимални број поена, који студент мора да оствари на предиспитним обавезама, да би стекао услов за приступ извршавању испитних обавеза.

Коначна оцена, на сваком предмету, дефинише се на основу приказаног квалитета укупних стечених знања и вештина, што представља укупан број поена, које је студент остварио на предиспитним и испитним обавезама и изражава се оценама од 5 (није положио) до 10 (положио).

Напредовање студента и провера знања студента током школске године дефинише Правилник о студијама на Академији струковних студија Шабац, као и Правилник о полагању испита и оцењивању на испиту на Академији струковних студија Шабац.

Стандард је испуњен.

Стандард 9: *Наставно особље*

На студијском програму основних струковних студија (ОСС) Агрономија ангажовано је наставно особље са стручним, наставним и научним компетенцијама. Број наставника одговара потребама студијског програма. На студијском програму ангажовано је 24 наставника и 13 сарадника, што је довољно да се покрије укупан број часова наставе на студијском програму (предавања, консултације, вежбе и практичан рад). У сталном радном односу са пуним радним временом налази се 16 наставника, 1

са непуним радним временом и 7 наставника у допунском раду. Од 13 сарадника, 6 су са 100% радног времена, а 7 сарадника је ангажовано у допунском раду.

Структура наставника који су стално запослени по звањима је следећа: 7 професора струковних студија, 2 виша предавача, 6 предавача и 1 наставник вештина (Табела 9.2. *Листа ангажованих наставника са пуним радним временом на студијском програму*).

Ангажовање по наставнику износи просечно 3,31 часова активне наставе недељно (*Извештај о параметрима студијског програма*). Процент часова предавања који изводе наставници са 100% радног времена износи 88,46%.

Укупан број наставника је довољан да покрије укупан број часова наставе на студијском програму Агрономија. Самим тим, наставници остварују просечно максимално до 180 часова активне наставе (предавања, консултације, вежбе, практичан рад и теренски рад) годишње, односно до 6 часова недељно.

На студијском програму Агрономија је ангажовано 6 сарадника са пуним радним временом, од чега 1 асистент и 5 сарадника у настави (Табела број 9.5. *Листа ангажованих сарадника са пуним радним временом на студијском програму/свим програмима/друга ВУ*).

На овом студијском програму ангажовање по сараднику износи просечно 2,68 часова активне наставе недељно (*Извештај о параметрима студијског програма*). Оптерећење наставника и сарадника се уклапа у прописане стандарде.

Научне и стручне квалификације наставног особља, које се ангажује на студијском програму ОСС Агрономија одговарају предметима на које су распоређени, што је документовано у Табели 9.1. (*Научне, уметничке и стручне квалификације наставника и задужења у настави*). Сви наставници задовољавају захтев да имају најмање 5 референци из уже научне области. Картони свих наставника, односно научне и стручне квалификације наставног особља су видљиви на сајту академије и доступни јавности.

Величина групе за предавања и вежбе се поклапа са захтевом стандарда.

Анализирајући Извештај о Самовредновању (*Стандард 7: Квалитет наставника и сарадника*) и упоређујући га са осталим стандардима, може се констатовати да је квалитет наставника и сарадника обезбеђен кроз пажљиво планирање потреба за кадровима, стварањем услова за њихову перманентну едукацију, избором на основу правилника, јавног конкурса и јасних критеријума. Кроз активност самовредновања, коју Академија периодично врши и упознаје јавност, побољшава се квалитет наставног особља. Процес извођења наставе је предмет мониторинга и евалуације, а такође се повремено организују и специфичне едукације за запослене, организују семинари и врши размена наставног особља са престижним иностраним високошколским институцијама.

У SWOT анализи дају се конкретне смернице, како би се одређене слабости уклониле и искористиле шансе. Уочене су следеће слабости: недовољна ангажованост наставника и сарадника на пројектима који се остварују у сарадњи са привредом, недовољна финансијска средства за обезбеђење перманентне едукације и усавршавање наставника и сарадника, недовољан број сарадника ангажованих у наставном процесу на Академији.

Рецензентска комисија је упоређујући чињенице из Извештаја о самовредновању и елабората за акредитацију студијског програма ОСС Агрономија у оквиру стандарда 9, закључила да су ова два документа усаглашена.

Стандард је испуњен.

Стандард 10: Организациона и материјална средства

Академија струковних студија Шабац за извођење наставе на студијском програму ОСС Агрономија обезбеђује простор одговарајућег обима и структуре. Просторни капацитети су примерени делатности Академије и усклађени су са укупним бројем студената и одговарају прописаним стандардима. (Доказ о власништву Прилог 10.1.).

Академија поседује опрему, рачунарске, библиотечке и друге ресурсе који су неопходни за квалитетно извођење свих облика наставе. Наставни процес одвија се у две смене и сходно броју студената на свим нивоима (2608) и укупном простору за извођење наставе (Табела 9.2.) 7048,79 m², настава се изводи у складу са прописаним мерама, где је обезбеђено минимум 2 m² по студенту. У Табели 10.1. дата је листа просторија са површином у високошколској установи у којој се изводи настава на студијском програму ОСС Агрономија укупне површине 1536,65 m².

За извођења наставе на ОСС Агрономија, Академија поседује амфитеатар, лабораторије, кабинет за информатику, интернет кабинет, сале и др. Лабораторије су опремљене савременом опремом, потребном за извођење вежби (Табела 10.2.). У свим салама за предавање постоји видео-бим опрема, у неким учионицама се налазе телевизори намењени за извођење предавања путем презентација. Градиво предмета је покривено уџбеничком литературом према важећем наставном програму са књигама других аутора, а само у два случаја су књиге предметних наставника. Покривеност обавезних предмета литературом (књигама, збиркама, практикумима.., које се налазе у библиотеци или их има у продаји) приказана је у Табели 10.5. Поред књига које су обавезна литература, студентима су доступни и други уџбеници чији је списак дат у Табели 10.4. Библиотека располаже са 264 библиотечких јединица релевантних за извођење студијског програма ОСС Агрономија (Табела 10.3.).

У библиотекама поред књига и уџбеника налазе се и часописи и монографије. У оквиру сваког Одсека постоји библиотека, као засебна организациона јединица. Уз библиотеку Одсека налази се и читаоница у склопу које су студентима и наставницима доступни рачунари који имају доступну интернет конекцију 24 часа дневно.

Студентима је на располагању компјутерска сала, са рачунарском опремом прикљученом на интернет. Студентима је на располагању и бежична интернет конекција, која је доступна у сваком делу зграде Одсека.

Сагласно наставном плану и програму у циљу квалитетнијег струковног образовања, као и за израду практичних делова завршних радова, студентима је омогућено да обављају радну праксу у Наставним базама (хемијским компанијама, пољопривредно саветодавним и стручним службама, пољопривредним апотекама, земљорадничким задругама, факултетима, институтима, пољопривредним газдинствима, организацијама, предузећима и др.), са којима Академија струковних студија Шабац, односно Одсек има потписан уговор о пословно-техничкој сарадњи. На основу Уговора о пословно-техничкој сарадњи са Земљорадничком задругом „Буђановци“ из Буђановаца омогућено је Академији струковних студија Шабац коришћење 50 ha пољопривредног земљишта, као и расположиве просторије, опрема, машине и уређаји без накнаде. Уговор је закључен на неодређено време. Уговори о сарадњи Академије са Наставним базама дат је у Прилогу 9.1.б.

Стандард је испуњен

Стандард 11: Контрола квалитета

На Академији струковних студија Шабац поступак самовредновања спроводи се у складу са *Правилником о обезбеђењу квалитета Академије* (Број:01/20/1-08/2021, 22.02.2021.год) и *Правилником о стандардима за самовредновање и оцењивање*

квалитета високошколских установа и студијских програма (25.02.2019. године) који је донео Национални савет за високо образовање. У поступку припреме Извештаја о самовредновању учествовали су сви релевантни органи, тела и службе Академије. Такође, коришћени су разноврсни извори и методи за прикупљање података, примерени овом типу истраживања: анализа службене документације, анкетирање, SWOT анализа и др.

Академија Статутом и другим општим актима утврђује послове и задатке наставника, сарадника, студената, као и стручних органа. О обезбеђењу квалитета на Академији старају се председник, Наставно-стручно веће Академије, Савет Академије, Студентски парламент у оквиру својих надлежности предвиђених Статутом и другим актима Академије. Сви запослени су одговорни за развој и обезбеђење квалитета рада и пружају пуни допринос политици квалитета Академије одговарајућим личним, научним и стручним развојем и доприносом у раду и унапређењу. Академија обезбеђује учешће студената у доношењу и спровођењу стратегије, као и доношењу стандарда и поступака за обезбеђење квалитета.

Комисија за обезбеђење квалитета (Прилог 11.1) има седам чланова и то: председника комисије из реда наставника, три члана из реда наставника - представници Одсека (по један из сваког одсека), један представник запослених из канцеларије стручних служби одсека кога предлаже секретар Академије и два члана из редова студената које одређује Студентски парламент.

Академија струковних студија Шабац је урадила веома квалитетан Извештај о самовредновању и оцењивању квалитета установе и студијских програма. Извештај је урађен на 103 стране текста и свеобухватно анализира елементе квалитета свих стандарда, резултате SWOT анализе и даје веома реалан предлог мера за унапређење услова и квалитета рада.

Стандард је испуњен.

Препоруке

-У наредном периоду приликом одређивања ЕСПБ бодова по предметима водити рачуна о реалном оптерећењу студената (настава и самостални рад).

-Одређеним мерама подстицати наставни кадар за усавршавање и већу продукцију стручних и научних резултата.

-Радити на стварању услова за повећање броја сарадника са пуном радном времену у Установи.

На основу наведеног, поступајући у складу са чланом 21. став 1. тачка 1) Закона о високом образовању, којим је прописано да Комисија одлучује о захтеву за акредитацију и спроводи поступак акредитације установа и студијских програма у области високог образовања, Комисија је на седници одржаној 25.07.2023. године једногласно одлучила као у диспозитиву овог решења.

Достављено:

- високошколској установи
- архиви

Председник Комисије

проф. др Милорад Милованчевић